

Handläggare:
Unto Järvirova
Ekonomidirektör och biträdande kommundirektör

Remissvar

Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga

Promemoria 2016-06-21

Östersunds Kommuns remissvar

Sammanfattning

Innehållet i Promemorian stämmer väl överens med Östersunds kommuns syn på hur en ersättningsmodell bör byggas upp för mottagandet av ensamkommande barn och Unga. Det vill säga fokus på barnperspektivet och ett regelverk som är administrativt effektivt som dessutom ger kommunerna goda planeringsförutsättningar.

Självklart ska ersättningsnivåerna ge förutsättningar för full kostnadstäckning för mottagandet i kommunerna. Samt att kommunerna ges rimliga möjligheter att ställa om sig till en ny ersättningsmodell. En omställningstid med högre ersättningsnivåer än det SKL föreslår är absolut nödvändigt för att undvika besparingar/- skatthöjningar. Det är särskilt viktigt att SKLs remissvar angående ersättningsnivåerna beaktas och implementeras i en ny ersättningsmodell. (SKL föreslår 1.700 kr/dygn för ensamkommande under 18 år och 1.100 kr/dygn för 18-20 år med uppehållstillstånd.) Jämfört med förslagets 1350 kr/dygn för ensamkommande barn under 18 år och 750 kr/dygn för ensamkommande unga 18-20.

Bakgrund

Eftersom kommunerna haft ett annat regelverk att förhålla sig till har också mottagandet planerats och verkställts utifrån de förutsättningarna. För att ställa om verksamheten till ett nytt regelverk behöver kommunerna få rimliga förutsättningar att göra det. Promemorians förslag till införande från 1 januari 2017 utan övergångsregler innebär en kostnadsöverväldning på kommunsektorn som inte är förenlig med ett kostnadsneutralt ersättningssystem som föreslås. Orsaken är att kommunerna sitter fast i långa hyreskontrakt för sina HVB hem som hyrs från extern part.

Ekonomiska effekter

För Östersunds Kommun skulle ett fullt införande av modellen from 1 januari 2017 innebära minskade intäkter med minst 53 mnkr årligen, och innebära kraftfulla besparingar i verksamheterna för att finansiera intäktsbortfallet.

Eftersom hela grundtanken med ett nytt ersättningssystem är att minska de administrativa kostnaderna hos både stat och kommun samtidigt som styrningen från statens sida mot kommunerna blir tydligare genom en övergång till schablonersättning, behöver kommunerna också få rimliga förutsättningar att anpassa sig till ett nytt ersättningssystem utan att behöva minska kostnaderna i övriga verksamheter under den tid det tar för kommunerna att avveckla sina externa hyreskontrakt på exempelvis HVB hemmen. Det är därför helt rimligt att staten ersätter kommunerna under en omställningsperiod.

Socialförvaltningens sammanfattande svar

Konsekvenserna av införandet av det nya ersättningssystemet kommer uppskattningsvis att innebära minskade intäkter om minst 53 mnkr, beräknat på 158 + 35 ungdomar. Den exakta ekonomiska effekten är svår att beräkna eftersom ersättningarna är individbaserade och det kvarstår ännu många frågetecken kring en del av förslagen gällande de nya schablonersättningarna. Vi ser dock att en del av ersättningarna kommer att i princip halveras jämfört med idag. Till detta kommer också det faktum att vi under det senaste året har haft stora snabba kostnadsökningar till följd av den ökade flyktingströmmen. För att snabbt lösa bristen på boendeplatser har kommunen varit mer eller mindre tvingade att teckna både dyra och med långa hyreskontrakt. Lägre ersättningsnivåer i kombination med kort omställningstid ger både minskade intäkter och ökade kostnader för kommunen.

Förändringen i ersättningssystemet för mottagandet av ensamkommande barn och unga, och de besparingar som görs i och med detta, sker med hänvisning till att hänsyn även måste tas till andra prioriterade områden. Risken är dock stor att detta blir en kortsiktig plan, bland annat om de demografiska aspekterna vägs in. Andelen äldre i Sverige ökar och Arbetsförmedlingen förutspår stora behov av arbetskraft framöver inom en rad yrkesområden. För att underlätta i omställningen för de ensamkommande barnen och för att kunna arbeta med normer och värderingar, är det avgörande att kommunerna får medel och möjligheter att arbeta med integrationsfrämjande insatser. Här inkluderas även de insatser som syftar till att öka andelen unga ensamkommande som går ut i arbete eller studier. Ersättningsnivåer i paritet med de verkliga behoven ser vi som en gynnsam investering för kommunen, regionen och Sverige som helhet, som kommer att tillgodose behov hos andra behövande grupper. Med minskade ramar riskerar dock det långsiktiga perspektivet att gå förlorat.

Det bör dock framhållas att vi anser att det är positivt att ersättningssystemet ses över och att förändringarna, genom ökad andel schabloner, avser förenkla administrationen kring återsök. Förutsägbarheten för erhållna ersättningar ökar i och med att återsök för faktiska kostnader minskar.

Socialnämnden
Östersunds kommun

Synpunkter från Östersunds kommun

Östersunds kommun föreslår att förslaget till nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga införs tidigast from 1 januari 2018, där startåret är ett införandeår med högre ersättningsnivåer än det SKL föreslår i sitt remissvar, för att from 1 januari 2019 landa på SKLs förslag till ersättningsnivåer.

I övrigt ansluter sig Östersunds kommun till SKLs remissvar.

Annsofie Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Anders Wennerberg
Kommundirektör

Bilaga
Socialförvaltningens svar